

Julkyrka

Av Erik J Andersson, lärare i missiologi

I många hem har en del av utsmyckandet vid jul varit en liten kyrka. I mitt barndomshem fanns en av de mest spridda modellerna – en vit kyrka med rött tak som hade både belysning och uppdragbart spelverk som plingade fram *Stilla natt*. I farmors hem fanns en modell som min far hade byggt av halva klädnypor. Och för några år sedan fann jag på en loppmarknad den modell jag själv ville ha: Seglora gamla kyrka. I gips. Förebilden som finns på Skansen i Stockholm har jag ingen nära relation till, men jag är född i Seglora församling i Västergötland och döpt i Seglora ”nya” kyrka som barn.

Julkyrkorna dök upp i svenska hem – liksom adventsstjärnor, julkrubbor och adventsljusstakar – årtiondena kring sekelskiftet 1900. Julgranen har lite äldre tradition, medan explosionen av tomtar, pepparkaksgubbar med mera kommer senare. I dag är kanske inte kyrkorna så vanliga, men de har nog fortfarande en plats i en del hem. Varför?

”En kyrka som julprydnad vittnar om den betydelse kyrkobyggnaderna som sådana haft och har”, skriver Bengt Arvidsson i boken *Kyrka som julprydnad. Om julkyrkor i gips och annat material* (Lund 2016; s. 7). Innan sekulariseringen, avkristningen, tog fart i vårt land förknippades julen med kyrkan och kyrkan med julen. Särskilt gällde det nog hemsöknens kyrka med alla dess ljus under

julnattens eller julmorgonens gudstjänst. Men av utbudet av modellkyrkor – i papper, trä, gips eller porslin – under 1900-talets första hälft förstår vi att även andra kyrkobyggnader kunde uppskattas och användas som prydnad hemma i jultid.

Finns det skäl att föra traditionen vidare? Många människor älskar att pynta sina hem inför julen med massor av saker. Andra vill att juldekorationerna ska vara färre och kanske mer stilrena. Oavsett så tänker jag att en julkyrka kan fungera som en god påminnelse om att julen hör ihop med Kyrkan (med stort K). Utan Kristus ingen jul – det behöver vi ofta påminna om.

I julevangeliet berättas om Jesu födelse. Änglarna förkunnade denna. Änglarna prisade Gud för denna. Samma sak gällde herdarna – de förkunnade och de prisade Gud. Det står att *alla som hörde* herdarna förundrades (Luk 2:18). Alltså berättade de för fler än Josef och Maria.

Vi behöver också höra julens evangelium – oavsett om det är för första eller hundra gången. Då kan samma lovsång väckas inom oss. Och vi kan bjuda med andra till gudstjänst – för att höra evangeliet och sjunga julens sånger. Om de inte vill följa med? Då kan kanske en enkel modellkyrka därhemma bli en anledning för dig att berätta varför du firar jul och berätta om när Gud lät *den förstfödde träda in i världen* (Hebr 1:6).

Utan Kristus ingen jul – det behöver vi ofta påminna om.

Församlingsfakulteten önskar Hälsnings läsare en ljus och fridfull jul samt ett gott nytt år i Jesu namn!